19.10.2022

Eduskunnnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 147/2022 vp)

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Liikenne- ja viestintäministeriön nimeämänä asiantuntijana lausun asiassa seuraavaa:

Halllituksen esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ((EU) 2019/1937) unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (*illmoittajansuojeludirektiivi*). Direktiivin tarvoitteena on tehostaa unionin oikeuden ja politiikkojen täytäntöönpanon valvontaa tietyillä aloilla vahvistamalla yhteiset vähimmäisvaatimukset korkean suojelun tason tarjoamiseksi henkilöille, jotka ilmoittavat unionin oikeuden rikkomisista.

Direktiivi olisi tullut panna täytäntöön Suomessa 17.12.2021 mennessä.

Liikenne- ja viestintäministeriö on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun oikeusministeriön valmistelutyöryhmässä. Ministeriö on esittänyt huomautuksia esitysluonnoksista valmistelun aikana. Huomautukset on otettu pääosin asianmukaisesti huomioon.

Hallituksen esityksen mukaan ehdotettavalla lainsäädänöllä on viranomaisille taloudelllisia vaikutuksia ja se edellyttää muun ohella henkilöstöresursseja, vaikka lainvalmistelussa tehdyn arvion mukaan ilmoitusten määrä on vähäinen tai hyvin maltillinen. Taloudellisia vaikutuksia viranomaisille aiheuttavat ainakin ilmoituskanavan käyttöönotto ja ylläpito, ilmoituskanavasta tiedottaminen, henkilöstön ohjeistaminen sekä ilmoitusten käsittely ja lain edellyttämät jatkotoimet.

Esimerkiksi Liikenne- ja viestintävirastossa on arvioitu, että uudistuksen pysyvät henkilöstövaikutuksista syntyvät kustannukset olisivat virastossa noin 1 henkilötyövuosi (130 000 €/vuosi) alkaen vuodesta 2023, kun otetaan huomioon sisäisten ohjeistusten kehittäminen sekä ulkoisten ja sisäisten ilmoitusten hallinnointi ja vaikutukset valvontatyöhön. Hallituksen esityksen mukaan tarve on mahdollista kattaa vuodesta 2023 lukien momentin 31.01.02 Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot määrärahojen puitteissa.

Liikenne- ja viesitntäministeriö pitää tärkeänä, että ilmoitusmenettelyn hallinnointiin kehitettäviä tietojärjestelmiä olisi mahdollista hyödyntää mahdollisimman laajasti eri hallinnonaloilla. Tämä vähentää tietojärjestelmista aiheutuvaa kustannuspainetta yksittäisessä viranomaisessa.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite: Eteläesplanadi 4, Helsinki
Postiosoite: PL 31, 00023 Valtioneuvosto
Puhelin: 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@gov.fi
kirjaamo.lvm@gov.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää myös tärkeänä, että ehdotettavan lain vaikuttavuutta, sekä sen taloudellisia että muita vaikutuksia arvioidaan määräajoin lain voimaantulon jälkeen.

Säädöshanke ilmoittajansuojadirektiivin panemiseksi täytäntöön on ollut vireillä jo useita vuosia. Tästä huolimatta sen täytäntöönpano on myöhästynyt. Liikenne- ja viestintäminnisteriön pitää tärkeänä, että käsillä oleva lakiehdostus hyväksytään mahdollisimman pikaisesti.

Kimmo Kiiski
Lainsäädäntöjohtaja

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi